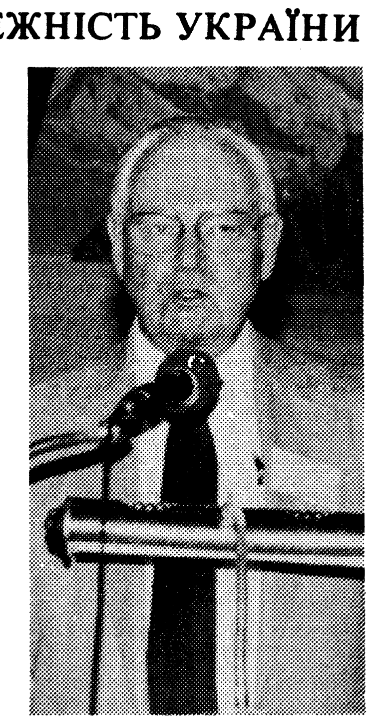
SVOBODA — СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК
Пам'ятаймо про Україну!
VOL. XCVIII. No. 187. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, OCTOBER 1, 1991. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 1-го ЖОВТНЯ 1991 Ч. 187. РІК XCVIII.

УКРАЇНСЬКІ БАПТИСТИ ВІТАЮТЬ НЕЗАЛЕЖНІСТЬ УКРАЇНИ

Бервин, Ілл. (орг). — У днях від 30-го серпня до 1-го вересня у Філядельфії відбувся 46-ий З'їзд Об'єднання Українських Євангельсько-Баптистських Церков у ЗСА. Біля 600 делеґатів і гостей взяли участь у цьому з'їзді, який відбувався в особливий час — тиждень після проголошення Акту незалежности України. Головні Богослужения з'їзду відбувалися в УОКЦентрі, бо в церкві не вистачило місця для учасників цього здвигу.

В. Домашовець

З'їзд заслухав звітів Президії об'єднання — пастора Володимира **Домашовця**, голови, Михайла Якубовича, касира і генерального секретаря, пастора Олекси Гарбузюка, який показав у своєму огляді діяльности об'єднання на успіхи церков, їхній зріст тут і в Україні та перспективи діяльности у майбутньому. З'їзд затвердив рішення надрукувати 100,000 співаників для України, 10,000 історії Баптистської Церкви в Україні та відкрити в Києві відділ Українського Місійно-Біблійного Товариства, яке є місійною рукою об'єднання і допомогти церквам в Україні в будові нових домів молитви.

З'їзд прийняв також резолюції, які стосуються національного та духовного життя Церков тут і в Уркаїні. У резолюції З'їзд із захопленням вітає проголошення незалежности України: „Висловлюємо свою велику радість з приводу славного Акту проголошення незалежности України дня 24-го серпня 1991 року. Ми сердечно вітаємо та щиро поздоровляємо всіх депутатів Верховної Ради, які голосували за незалежність України, і вітаємо весь український народ із незалежністю! Ми закликаємо весь український народ, всю Україну, підтримати це епохальне рішення Верховної Ради України і 1-го грудня під час референдуму проголосувати за незалежність Ураїни".

В іншій резолюції з'їзд закликає всі Церкви України вживати тільки українську мову в Богослуженнях і висловлює своє невдоволення з тих церковних діячів, які послуговуються чужою російською мовою. „Ми жадаємо — говориться в резолюції, — щоб у мережі народної освіти, в усіх школах України, вживалися виключно українська мова, окрім тих наукових інституцій, в яких підготовляється багатокультурність народу, нашої молоді, тобто, де вивчаються чужі мови, які необхідні для зв'язків із іншими народами світу для розвитку культури, економіки та державного життя народу України".

(Закінчення на стор. 4)

КЛК НА СОЮЗІВЦІ

Союзівка. — Тут в суботу і неділю, 12-го і 13-го жовтня Карпатський Лещетарський Клюб влаштовує традиційну осінню зустріч, в рамках якої відбудуться внутрішні клюбові тенісові змагання у грі чоловіків за перехідну чашу д-ра Я. Рожанковського, та в групах жінок і юнаків, а також ґольфовий турнір. Реєстрація — 12-го жовтня о год. 10-ій ранку. У справі зголошень про участь у змаганнях слід звертатися до Олеся Поповича (201) 763-9331 перед год. 10-ою вечора до 4-го жовтня. Кімнати слід замовляти, **звертаючись на Союзівку (914) 626-5641.**

Відроджуються торговельні відносини

Львів. (Степан Троян). — Значним кроком до відродження традицій, якими колись славилася Галичина, стало відкриття у Львові першої західньоукраїнської міжнародної виставки-ярмарки. Вона має назву „Галицькі контракти".

Організаторами є — Львівська, Івано - Франківська і Тернопільська Обласні Ради. Метою її є стимулювати комерційний рух в цей складний період життя республіки.

Про зацікавлення до справи, що обіцяє взаємну вигоду, свідчить кількість фірм і підприємств, які беруть участь у виставці — понад 500, із них різномаїтні товари пропонує майже 120. На виставку-ярмарок приїхали гості з Росії, Литви, Білорусії, а також із ЗСА, Франції, Італії, Юґославії, Німеччини і Китаю.

Консул Польщі в справах торгівлі Анджей Цінзерлінґ запропонував створити комітет „Галицька згода", в якій, на його думку, повинні увійти представники ділових кіл західного регіону України і сусідніх польських воєводств.

Президія СКВУ відбула своє чергове квартальне засідання

Торонто (СКВУ). — В п'ятницю і суботу, 13-го і 14-го **вересня**, Президія Секретаріяту СКВУ відбула своє чергове засідання з участю членів Президії та двох голів рад, Зенона Дудика, голови Світової Ради Суспільної Служби, та Іроїди Винницької, голови СКВОР. Звіт здавали президент Юрій Шимко, генеральний секретар д-р Василь **Верига**, фінансовий секретар Леонід Філь, д-р Миколи **Кушпета** за Травневу **Акцію та З.Дуда від Світової** Ради Суспільної Служби, І. Винницька від СКВОР.

Президія обговорила низку важливих справ пов'язаних з подіями в Европі взагалі, а в Україні зокрема. До канцелярії СКВУ постійно напливають листи з різних областей України від установ, організацій та приватних осіб, з яких багато просить матеріяльної допомоги для суспільно-громадських чи наукових цілей.

За звітний час, тобто від 20-го травня до 31-го серпня, канцелярія отримала 634 листи та 39 факсів з різних інформаційних бюр, головно про події в СССР і в Україні. З канцелярії СКВУ вийшло 518 листів і 144 факси, в тому поверх десятох різних письмових привітів внутрішньо-українського характеру, як і до балтійських країн з нагоди їхньої незалежности.

СКВУ **мав** свою делеґацію на двох міжнародних конференціях прав людини (в Кракові в травні та в Москві у вересні), а крім того на декількох важливих наукових конференціях з українознавчим змістом.

Одною з важливих функцій були відвідини різних державних установ канадського уряду Левка Лук'яненка, голови Української Республіканської Партії в Україні, який був гостем СКВУ й головним промовцем на організованій СКВУ та торонтонським відділом КУК великій маніфестації 5-го травня. В тій маніфестації взяло участь коло 7,000 людей і головну промову виголосив Л. Лук'яненко. В часі маніфестації президент СКВУ Ю. Шимко та генеральний секретар СКВУ д-р В. Верига згідно з рішенням Президії надали йому медаль св. Володимира за його труди для добра українського народу.

Президент Ю. Шимко, як і генеральний секретар д-р В. Верига, декілька разів репрезентували СКВУ на різних міжнародних та внутрішніх українських святкуваннях.

За фінансову сторінку звітував фінансовий секретар Л. Філь, який ствердив, що під фінансовим оглядом СКВУ знаходиться в прикрому положенні, бо добровільні пожертви зменшилися, тому що українська діяспора звертає тепер **найбільше** уваги на Україну, а крім того Український Конґресовий Комітет Америки, як також **европейська** і австралійська централі залягають **бюджетами ще за 1991 рік.** В той же сам **час** Президія СКВУ виплатила понад 100,000 дол. коштів Голодовій Комісії й через те всякі фінансові заощадження з минулих каденцій вичерпалися.

Д-р М. Кушпета, звітуючи за Травневу Акцію, заявив, що ще багато громад і організацій не розрахувалися й остаточно висліду дати не можна. На день 31-го серпня Травнева Акція дала 84,505.67 дол. й виглядає, що цього року вона принесла менше фондів як минулого.

Довша дискусія відбулася над питанням приїзду голови Верховної Ради України до Канди і ЗСА й вирішено цілу делеґацію з України прийняти гідно, бо це історична подія для України і для українців Північної Америки. У зв'язку з тим вужчу президію зобов'язано видати окреме звернення.

Довша дискусія розвинулася на тему поїздки президента СКВУ в Україну й на конференцію людських прав у Москві. **у зв'язку з** незадовільним фінансовим станом СКВУ.

Президія обговорила низку важливих справ і ухвалила, щоб у 1992 році відзначати 25-ліття існування Світового Конґресу Вільних Українців по можливості в Оттаві з участю **генерального** губернатора Р. Гнатишина.

Вирішено також, що наступний VI Світовий Конґрес Вільних Українців відбудеться в Торонто в листопаді 1993 р.

Сенат обговорює бюджет Пентаґону

Вашінґтон. — На початку вересня військово-повітряні сили З'єднаних Стейтів опублікували результати випробувань бомбардувальника „В-2 Стелт", які свідчать що „літак-невидимка" все таки уразливий при радарному пошуку. Від того часу доля бомбардувальника стала ще більш неясною. Палата Репрезентантів вже проголосувала за те, щоб обмежити виробництво бомбардувальника 15-ма літаками. Минулого місяця Сенат 57 голосами проти 42 висловився проти пропозиції теннесійського сенатора Джима Сассера підтримати це рішення Палати Репрезентантів. Нове голосування дало ще більш хиткі результати: 51 голос проти 48.

Це означає, що переговори Сенату з Палатою Репрезентантів про виділення грошей на ті чи інші статті бюджету Пентаґону і, зокрема, про дальше виробництво бомбардувальника „В-2 Стелт" можуть зайти в безвихідь, бо Сенат тратить колишніх прихильників збереження видатків Пентаґону в недоторканості. В даний час Сенат підтримує намір Адміністрації закупити в наступному фінансовому році, що починається 1-го жовтня, чотири „бомбардувальники - невидимки" по 865 мільйонів долярів за штуку. Якщо Сенат не зуміє побороти спротив перед поправкою Сассера, то пляни Адміністрації купити в наступному році чотири „В-2 Стелт" зазнають невдачі.

В той же день Сенат переважною більшістю голосів прийняв рішення зменшити на 250 млн. дол. програму Департаменту оборони на випробування ракет МХ з нуклеарними боєголовками, встановлених на залізничних плятформах. При співвідношенні голосів 50 до 49 Сенат відкинув пропозицію зменшити на 1.1 більйона дол. видатки Пентаґону на програму стратегічної оборонної ініціятиви (СОІ) з елементами космічного базування.

Ольга Корбут тренує молодих гімнастів ЗСА

Ню Йорк. — Аґентство Ассошієйтед Пресс інформує, що колишня гімнастка, в минулому відома совєтська спортсменка Ольга Корбут, висловила під час розмови з кореспондентом АП сподівання, що їй вдасться підготовити для З'єднаних Стейтів Америки нове покоління олімпійців. Вона є тренером гімнастики у спеціяльній школі Норкросс коло Атланти. Підготовляючи молодих спортсменів, дівчат і хлопців, вона, згідно із заявою, має намір закінчити свою нелегку працю до Олімпіяди в 1996 році.

„Дуже мало часу залишилося до Олімпійських Ігрищ, п'ять літ — це дуже мало, щоб підготовити нове покоління до участи в міжнародних змаганнях", — заявила О. Корбут кореспондентові „Ю-Ес-Ей Тудей". Вона їздить тепер з одної місцевости в другу, з одного спортового табору до іншого у пошуках справжніх талантів, „але признаюсь вам, що знайти репліку О. Корбут є дуже тяжко".

З того часу, як О. Корбут розпочала працю у гімнастичній школі в Норкросс, число кандидатів зросло на 30 відсотків, які хочуть пробувати свого щастя у гімнастиці. „Вона має дуже великий вплив на молодь своїм підходом, фаховим поясненням тощо", — заявив кореспондентові власник тієї школи Дейвид Дей. „З нею дуже легко співпрацювати і Корбут природньо передає іншим знання совєтської гімнастичної техніки", — заявив Дей.

Ольгу Корбут знають у ЗСА також як громадську і гуманітарну діячку. В початкових місяцях цього року вона в Сієтлі, Ваш. відкрила фонд допомоги дітям, які хворіють на левкемію у висліді радіяції після атомового вибуху в Чорнобилі. Цей фонд носить її ім'я, а її рідне місто Мінськ віддалене тільки 200 кілометрів від чорнобильської атомової електростанції, де в квітні 1986 року наступила ця трагічна катастрофа. Ольга однак вже заклиматизувалася у ЗСА і полюбила стейт Джорджю, у якому вона живе і працює, — сказано в інформації АП.

Л. КРАВЧУК ВІДВІДАВ УНІГУ І БАВНД БРУК

Бостон, Масс. — Кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Кліфорд Кравсс обширно інформує у числі з 30-го вересня про перебування Леоніда Кравчука, голови Верховної Ради України та супроводжуючих його осіб в Гарвардському університеті і Українському Науковому Інституті.

Численні присутні, між якими були науковці, журналісти, економісти, студенти та особи інших професій, дораджували Кравчукові покінчити з комуністичною системою, а в економіці перейти якнайскорше до системи вільного ринку. **Засипаний численними питаннями Кравчук не погоджувався з поспішністю лівідації теперішньої системи в економіці, бо всякі зміни несподівані і несплянованi можуть викликати не тільки економічні, але й соціяльні непорядки. Очевидно, не всі економісти погоджувалися з арґументацією Л. Кравчука і як приклад ставили Польщу, яку однак не можна порівнювати до України, бо польський некомуністичний уряд отримав відразу, хоч невелику, економічну допомогу Заходу і тим самим Польща оминула „соціяльних заворушень" і всенародного невдоволення новим урядом.**

Віллім В. Гоґен, спеціяліст Гарвардського університету для справ України, а зокрема економіки, відкинув категорично арґументацію української делеґації і заявив, що чим скорше Україна позбудеться централістичної, тобто всесоюзної економічної залежности, тим краще буде для неї, бо економіка дуже тісно пов'язана з політикою.

З економічних справ розмова скоро перейшла на політичні і оборонні проблеми, які Україна мусітиме розв'язати в найближчому майбутньому. Тут Л. Кравчук заявив, що Україна не зацікавлена атомовою зброєю і хоче залишитися безатомовою державою, але він не погоджується, щоб стаціоновану на території України нуклеарну зброю перекинути на територію Російської федерації. Він однак не дав ясної відповіді на питання чи Україна підтримуватиме думку про знищення нуклеарних ракет, але настоював на тому, що Україна мусить брати участь у вирішуванні цієї справи.

Обговорювались також справи евентуального визнання України Адміністрацією президента Джорджа Буша. Кравчук в цьому відношенні заявив, що Уряд ЗСА не повинен підтримувати тільки центральний уряд СССР і Міхаїла Ґорбачова та супротивлятись виходові із Союзу численних респубік, які на це мають історичне право. Опозиція Америки до справи розбиття імперії може некорисно відбитись на її політиці. Але Адміністрація Буша і сам Президент, який тепло прийняв у Білому Домі Л. Кравчука і його делеґацію у середу, 25-го вересня, воліє почекати зі справою визнання аж до висліду референдуму запляннованого, разом з виборами президента, на 1-го грудня цього року.

Л. Кравчук дуже обережно і вміло, каже К. Кравсс, звернувся до присутніх американців, обіцяючи підтримку для справ свободи, пошанування прав людини, обіцяючи американським вченим доступ до численних досі заборонених архівів.

Вміжчасі Кравчук і офіційні особи відвідали Чикаґо, Вашінґтон, Ню Йорк, Бавн Брук і оглянули цікавіші історичні місця. Відбулась також зустріч Кравчука з релігійними лідерами.

Відвідуючи осідок Української Православної Церкви в Бавнд Бруку Л. Кравчук виголосив там патріотичну промову до кількасот зібраних американців українського походженнкя, які прибули на цю зустріч із Сомерсет повіту і довколишніх околиць. „Ваші діти і внуки можуть тепер їхати свобідно в Україну і там вони не тільки побачать, але відчують історію свого народу", — заявив Кравчук, „Я хочу вам сказати, що Україна є також вашою землею". Голова ВР України відвідав Патріярха УАПЦ Київського і всієї України Мстислава, 93-річного релігійного лідера. Між присутніми був також сенатор Билл Бредлі і стейтовий сенатор Джан Ювінґ, республіканець із Сомерсет.

Л. КРАВЧУК ВІДБУВ РЯД ЗУСТРІЧІВ В ОТТАВІ

Л. Кравчука на летовищі в Оттаві вітає міністер Б. МекДуґал

Оттава (С. Яворський). — Невдалий державний переворот у Москві в днях 19—21-го серпня цього року і проголошення акту незалежности української держави 24-го серпня вплинули позитивно на рішення канадського уряду в справі запрошення президента Верховної Ради України Леоніда Кравчука. Як відомо, канадське міністерство закордонних справ ставилось дуже обережно відносно того хто має вислати запрошення від федерального уряду, боючись образити центральні власті в Москві. **Канадське** міністерство закордонних справ мало постаратись, **щоб таке запрошення** вийшло від спікера Палати Громад Джана Фрейзера. Одначе в Едмонтоні, на бенкеті з нагоди святкування століття українського поселення в Канаді прем'єр-міністер Браєн Малруні повідомив присутніх, що він особисто вислав запрошення президентові Верховної Ради Кравчукові приїхати до Канади з офіційною візитою.

Помимо того, міністерство закордонних справ Канади, зокрема протокольне бюро міністерства, ще далі ставилося із застереженням відносно статусу Кравчука. В п'ятницю, 13-го вересня до Оттави приїхав Геннадій Удовенко, амбасадор України до Об'єднаних Націй, разом з Г. Чернявським, керівником відділу міжнародних зв'язків при Верховній **Раді, і В. Вакуленком,** відповідальним за охорону президента, для переговорів з канадськими урядниками міністерства закордонних справ. Удовенко уважав, що Канада повинна трактувати Кравчука **як** голову держави, одначе урядники міністерства не погодились на це і настояли на тому, що Кравчук буде в Канаді як голова Верховної Ради. Були також дискусії про те, які прапори будуть уживані, але

(Закінчення на стор. 3)

У СВІТІ

ОПОЗИЦІЙНІ СЛОВАЦЬКІ партії виступили проти пропозиції президента Чехо-Словаччини Вацлава Гавела про національний референдум з приводу збереження територіяльної цілісности країни. Колишній прем'єр-міністер Чехо-Словаччини Владімір Мечіар заявив, що Гавел веде країну до розколу замість того, щоб за столом переговорів вирішити питання про паритетне існування в нинішніх межах Чехо-Словаччини двох рівноправних республік. Непоступливість лідерів опозиції, які відстоюють ідею конфедерації, означає, що пропозиція Гавела щодо референдуму може зазнати поразки в обох палатах національного парляменту, оскільки президентові треба зібрати не менше 60 відсотків голосів.

ІРАНСЬКИМ КНИЖКОВИМ видавництвам вже третій раз відмовлено в участи у Франкфуртському міжнародному книжковому ярмарку. Спочатку організатори ярмарку надіслали запрошення вісьмом іранським видавництвам, але під тиском німецької преси змушені були відкликати їх. Відомо, що Іран заплямував свою національну культуру смертним вироком Салманові Рущді, авторові роману „Сатанинські вірші", і погрозами усім особам, причетним до її видання. В цьому році вже вбито двох перекладачів книжки Рущді.

В ЧЕТВЕР, 26-ГО ВЕРЕСНЯ, з Ґонґ-Конґу літаком відіслано на батьківщину 264 в'єтнамці з числа втікачів, які залишили свою країну на човнах.

ПІДРОЗДІЛИ СИРІЙСЬКОЇ армії, які спеціялізуються в боротьбі з наркотиками, виявили в ливанському місті Захла підпільну ляборторію, в якій виготовлялася кокаїна. На місці злочину арештовано двоє осіб. Ливан є одним з найбільших у світі виробників гашишу — від 700 до 800 тонн річно.

В ОСТАННІ ДНІ УКРАЇНА була змушена різко обмежити кількість повітряних рейсів до інших республік колишнього СССР. Причина одна: нема нафти для літаків. З 30 українських летовищ фактично закрито 25.

У ФРАНЦІЇ І ЗСА створено термоневтронні системи для виявлення в баґажі авіапасажирів бомб і наркотиків. Ймовірність виявлення — 98 відсотків. При цьому баґаж не треба навіть відкривати. Пропускна можливість системи— 600-700 одиниць баґажу за годину. Єдиний її недолік — 1 міл. дол. вартости.

В АМЕРИЦІ

ГРУПА СЕНАТОРІВ і конґресменів, які обговорюють видатки на космічну програму в наступному фінансовому році, що починається 1-го жовтня, погодилися виділити на створення орбітальної космічної станції 2 біл. дол. Таку ж суму просив і президент Джордж Буш. Загальна сума видатків на нову космічну станцію — 40 біл. дол. У зв'язку з цим деякі законодавці виступають проти її створення, підкреслюючи, що в країні багато проблем, які вимагають немалих видатків. Проєкт космічної станції був готовий ще у 1984 році, але лише тепер НАСА приступає до його здійснення.

ГУБЕРНАТОР АРКЕНЗАСУ демократ Билл Клинтон дав зрозуміти, що 3-го жовтня він висуне свою кандидатуру на президента. Виступаючи на щорічній конференції видавців газет, Б. Клинтон сказав: „Думаю, що всім ясно, що я вже зробив рішення". Найближчі асистенти Клинтона сказали аґентству АП, що він твердо і остаточно вирішив боротися за Білий Дім. Губернатор Аркензасу появлявся останніми тижнями на кількох зборах в різних містах і стейтах разом з іншими однопартійцями — претендентами на пост президента. Покищо три демократи висунули свої кандидатури. Це колишній сенатор з Массачусеттс Пол Цонґас, сенатор з Айови Томас Гаркін і губернатор Вірджінії Даґлас Вайлдер. Не виключено, що до демократів приєднається і негритянський пастор Джессі Джексон, який уже двічі без успіху брав участь у боротьбі за президентуру.

АМЕРИКАНСЬКА ЕСКАДРА на чолі з літаконосцем „Айзенгавер" вийшла з портів перебування і взяла курс на Середземне море. В склад групи крім літаконосця входять ще сім бойових корабів та 9,000 морських піхотинців на покладі. Ескадра проведе заплановані маневри в Середземному і Червоному морях та в Перській затоці.

ВИСТУПАЮЧИ НА УРОЧИСТІЙ церемонії в Манаґуа, американський амбасадор в Нікараґуа Геррі Шлодерман заявив, що З'єднані Стейти подарували 259.5 міл. дол. з заборгованости цієї країни. „Цей борг віднині став надбанням історії", — сказав амбасадор. Загальний зовнішній борг Нікараґуа перевищує 9 біл. дол. Частина цієї заборгованости бере початок ще з часів диктатора Сомози, однак більша частина суми була позичена в роки правління сандіністів. Виступаючи на церемонії, президент країни Віолетта Чаморро сказала: „Ми залишили позаду минуле. Демократичне Нікараґуа дивиться в майбутнє з оптимізмом".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Реалізм і компроміс, а не максималізм

У минулому тижні підписано між Азербайджаном та сусідньою Вірменією перший в історії Сходу Европи договір, який ліквідує дотогочасну ворожнечу між цими країнами й встановляє підставу під майбутні приязні взаємини. Це далекі від України країни і ніби непричетні до української проблематики. А все ж — ця подія породжує деякі паралелі з історією України.

Кістю незгоди між Азербайджаном і Вірменією була азербайджанська провінція Наґорно-Карабаш, де більшість населення становлять вірмени, католики, та меншість азербайджанці, мусулмани. Але ця провінція залежала від центральної азербайджанської влади, яка поступала супроти вірмен у названій провінції так, як більш-менше польська державна влада в роках 1919-1939 супроти українців. Вірмени у названій провінції бунтувалися й сусідня держава Вірменія заступалася за них — вимагаючи приєднання до неї, Вірменії, цієї азербайджанської провінції. Наслідок цього конфлікту був такий, що у трьох останніх роках у провінції Наґорно-Карабаш згинуло кількасот осіб, півмільйона тамошніх мешканців втекли, прогнані воєнними відносинами, і згинули десятки вояків по стороні Вірменії та Азербайджану. За панування Михаїла Ґорбачова центральна совєтська влада намагалася встановити там мир і спокій таким способом, що висилала туди військо, яке по-військовому, силою, боронило леґальне право Азербайджану до цієї провінції.

Як стверджує виразно кореспондент „Ню Йорк Таймсу" Ю. Келлер у своїй кореспонденції до цього щоденника з 24-го вересня ц.р. — Ґорбачов ніколи не цікавився суттю конфлікту і не старався полаґодити конфлікт. Інакше повівся президент Російської Федерації Борис Єльцин, який приїхав туди разом із президентом Казахстану як мирові посередники. Цілоденні переговори із представниками Азербайджану й Вірменії і з вислуханням становища вірмен і азербайджанців із цієї нещасної провінції — закінчилися компромісом, в якому Вірменія відмовилася від претенсій до цієї провінції та зате уряд Азербайджану погодився на признання цій провінції з більшістю вірменського населення територіяльну автономію. Рішено роззброїти збройні відділи вірмен і азербайджанців у провінції Наґорно-Карабаш та задокументовано, що всі зацікавлені у цьому конфлікті сторони зобов'язалися всякі можливі майбутні суперечки ладнати мирно, переговорами, з відмовою від збройної сили. Цей документ підписано у прикордонній розкішній дачі, яка була власністю колишніх комуністичних бонзів. У цій дачі Ґорбачов і німецький канцлер Гельмут Коль договорилися до згоди Ґорбачова на з'єднання Німеччини: Коль перекупив Ґорбачова, обіцявши дати більйони на побудову домів для совєтського війська, стаціонованого у Східній Німеччині, щоб воно мало куди вертатися. До речі: ця совєтська 300,000-на армія все ще перебуває у колишній Східній Німеччині, бо ці вояки не хочуть вертатися „на родину"...

Паралеля з українською проблематикою у тому, що ми втратили Лемківщину, Холмщину і Засяння, українські землі, які влючено у кордони Польщі. Сталося це на базі польсько-совєтського компромісу, без запиту місцевого автохтонного населення про його волю. Але хід історичних подій закріпив той стан. Змінилося теж відношення Польщі до України — на місце колишньої польської концепції про поділ Сходу Европи між Польщу й Росію коштом України й Білорусі, прийшла концепція союзу Польщі й України проти Москви — це задокументували відвідини у Києві офіційного представника Польщі.

Максималізм є 100-відсотковим здійсненням ідеалу . У реальній дійсності воно буває нездійсненною мрією. Президент Вірменії правильно ствердив, що компроміс з Азербайджаном нікого не задовольняє. Він казав правду. Компроміс нікого ніколи не задовольняє. Але без компромісу у родині, у суспільстві, у громаді й міжнародному світі нема згоди, нема спокою. Такий є порядок у світі. Хочемо всього, можемо осягнути тільки дещо. Бо коли би не було компромісів — розлетівся би світ у безупинній війні всіх проти всіх. Невіргідно і неприємно, але правдиво.

Юрій Стефанівський

СТРАЙК

Ніколи і ніде не припиняли українці-політв'язні боротьби з ненависним совєтським режимом. Ворог був нелюдяно жорстоким, сотні тисяч, мільйони українців розчавило страшне колесо „Страни соціялізма" Імена тих людей стерто часом, але самі злочини ми повинні пам'ятати.

Цей нарис написано на основі розповіді Василя Партики, мешканця села Костенів Перемишлянського району на Львівщині, багаторічного політв'язня таборів СССР, який був безпосереднім учасником подій майже сорокалітньої давности.. Він розповів про страйк політв'язнів на шахтах Воркути, під час якого було вбито совєтами понад триста безневинних людей, українців. В цій розповіді і біль втрат і звернення до нас, живих, пам'ятати про них, гідно вшанувати їх пам'ять, в ній і крах останніх найменших надій та віри в цю партію, від якої в таборах чекали допомоги, а одержали кулі, в ній і настанова постійно пам'ятати, що всі нещастя, кров, кривди, смерть і поневіряння принесли нам, українцям, Російська імперія та її духовний спадкоємець — Совєтський Союз.

У липні 1953 року, групу в'язнів, всього тисячу двіста осіб з різними термінами ув'язнення відправили з таборів Караґанди до Воркути, де поділили по триста чоловік на різні вугільні шахти п. Партика з друзями попав у табір шахти номер сім. Поселили їх у трьох бараках, відгороджених від решти колючим дротом для проходження карантину. В порівняні з Караґандою годували краще: в їдальні давали вдосталь хліба і зупи, яку в'язні називали баландою. Люди з жахом згадували табірний режим в Караґанді. Там на роботу завжди водили під посиленою охороною, яка рухалась з обох боків колони у шаховому порядку. Наприкінці колони їхала машина з кулеметами, а біля неї йшли солдати з собаками. Суцільна огорожа висотою три метри відділяла людей від світу і кожного ранку оперуповноважений НКВД, якого називали „кумом", обходив табір і якщо бачив, що через дошки, десь просвічує світло, наказував негайно забивати щілину. Носили в'язні однаковий темний буформенний одяг, на якому були нашиті номери. Змінювати номер ніхто не мав права — за це жорстоко карали. Людей виснажували надмірною працею, голодом і в той спосіб доводили до повного виснаження та смерти. За найменші провини били смертним боєм , карали карцером чи „буром" (бараком усиленного режима), тобто тюрмою в тюрмі. Тут забороняли отримувати посилки і листи від рідних — і це була найтяжча кара.

На Воркуті не було такої охорони, хоча табір є табором. Він був огороджений колючим дротом, що давало можливість принаймні бачити тундру. Що чекало в'язнів далі, не знав ніхто. Прийшла звістка про арешт Берії, люди заворушились, почались розмови „Нас дурно засудили. Це робота Берії". Всі чекали змін.

Якось в неділю Партика в числі інших десяти в'язнів забрали за межі зони розбирати старий барак на дрова для кухні. Вперше за три роки неволі він зміг більше -менше вільно перейтися по траві, помилуватися вбогою північною природою. Неподалік була річка, в'язні скинули черевики і зайшли у воду, босоніж ходили по тундрі, збирали квіти. Мимоволі згадалася батьківська хата, ясени край дороги, потічок, що в'ється серед села — і на душі ставало тепло і радісно.

Табір повернув мрійників до суворих реалій. В цей день розпочався страйк, поштовхом до якого стало те, що солдати хотіли заставити в'язнів упорядкувати для них футбольний майданчик. Люди відмовилися, найбільш галасливим наглядачі хотіли накласти наручники, але товариші не дали. Охорона збила кілька в'язнів — і тоді повстав цілий табір. На вимогу страйкового комітету разом із начальником табору прийшов прокурор по нагляду. Йому було поставлено такі вимоги:

1. Нікого з караґандинців не забирати.

2. У зв'язку з арештом Берії в'язні вимагають приїзду когось із членів Політбюра ЦК Компартії і до його приїзду до праці не підуть.

На другий день у зону приїхав начальник ВоркутЛаґу генерал Дерев'янкін з комісією і питали, які скарги. В'язні наполягали на приїзді члена Політбюра і з будь-ким іншим вести переговори відмовилися.

На третю ніч до комісії приєдналися міністер МВД і прокурор Комі АССР. Вони вимагали припинення страйку і почали погрожувати зброєю. Страйковий комітет стояв на своєму і

(Закінчення на стор. 3)

Ярослав Рудницький

„АМЕРИКА ДЛЯ АМЕРИКАНЦІВ" — „УКРАЇНА ДЛЯ УКРАЇНЦІВ"

Усамостійнення Америки (ЗСА) з кінцем XVIII сторіччя й її демократичний лад привертали увагу тодішнього світу, зокрема тих народів, що були під автократичною владою царів, королів, султанів.

Американська деколонізація й політично-економічний ріст ЗСА мали свій вплив на европейське думання того часу, в тому й на Україну. Мріючи про демократичні свободи й вольності, Тарас Шевченко писав:

Коли
Ми діждемося
Вашинґтона
З новим і праведним
законом?
А діждемось таки колись!
(З поеми „Юродивий", 1857)

„Новий і праведний закон" у ЗСА зазнав багато змін у своєму розвитку. Одна з них — відома „Монро доктрина" з 1823 року з основним гаслом „Америка для американців".

В основі йшлося в ній про невтручання европейських держав у справи Америки й нетворення нових колоній цими державами на американському континенті. Історія з Кубою у 1962 році, Ґренадою в 1983 році й інших свідчать про те, що принципи Монро не перевелися й досі.

Доктрина Монро мала свій вплив теж і на українську політичну думку. Засноване в 1891 році „Братство Тарасівців" (І. Липа, М. Байздренко, М. Базькевич та В. Боровик) крім інших справ висунули й проблеми: „Україна для українців".

Вона знайшла своє програмове, офіційне, оформлення в брошурі Миколи Міхновського „Самостійна Україна", що вийшла друком у Львові в 1900 році. Аналізуючи тодішнє положення України під російським, царським караулом, Міхновський відрізняв два основні табори населення в Україні: царських апаратників — здебільшого москалів, а там і своїх „відступників" з одного боку, та борців за визволення України, проти яких виступали всіми засобами „охрани" перші. І тут не бачив Міхновський іншого виходу, як боротьбу аж до перемоги національного табору. „Усіх, хто на цілій Україні не за нас, той проти нас", значить усіх хто поневолював Україну, чи сприяв цьому процесові колоніялізму, треба було вважати за табір ворожий українській визвольній справі. Їх треба було поборювати всіма засобами, включно до здійснювання гасла „Україна для українців". У доповненні до цього Міхновський виразно стверджує: „Доки хоч один ворог — чужинець лишиться на нашій території, ми не маємо права покласти оружжя".

При інтерпретації гасла „Україна для українців" треба насамперед брати до уваги розуміння Міхновським поняття „неукраїнців". Під це поняття він підтягає не тільки зайшлих окупантів, але й їхніх помічників українського походження із „спідленим серцем" що перейшли „до табору наших ворогів". Отож неукраїнський табір це, на його думку, окупанти неукраїнського походження, а теж і їхні вислужники-земляки, в жилах яких приве сукровата кров рабів.

Хто ж тоді „українці" Міхновського?

Силою протиставити таборові ворогів України — табір її патріотів складається не тільки з українців етнічного походження. До цього табору належать і чужинці, що живучи в Україні, хочуть бачити її незалежною, самостійною державою. Іншими словами, це майбутні потенційні громадяни вільної української держави, це плеяда тих усіх Рильських, Ейхельманів, Марґолінів, а там і Кленів-Буркгардтів, Серебрякових-Антоновичок, Олен Курилів ітд. ітд., що для них Україна була батьківщиною, а справа українського визволення була їхньою справою буття, чи небуття.

Україна була отже не тільки для „братів козацького роду", але й для всіх, хто належав до табору борців за її визволення, в тому й тих, що хоч і не „козацького роду" почували себе українцями, українськими патріотами.

Вертаючися до доктрини Монро, сама собою постає аналогія до американських відносин із-перед 200 років. До борців за деколонізацію ЗСА належали не тільки англеосакси, чи британці взагалі, але й „американці" французького, слов'янського (головно польського), німецького й іншого походження — всі вони належали до табору однодумців Вашінґтона з його „новим і праведним законом".

„Америка", як пізніше проголосив Монро, власне для таких „американців", а не для европейських колонізаторів, чи їхніх підпоплічних апаратників. А модерні митні й іміґраційні закони актуалізують цю доктрину й то не тільки щодо Америки. Коли взяти до уваги систему іміґраційних приписів сучасних держав, то виразно впадають у очі вимоги льояльного майбутнього громадянства даних прибульців: Америка для (майбутніх) американців, Канада для майбутніх канадців, Австралія для майбутніх автралійців, ітд., ітд.

Отож доктрина Монро в модерній інтерпретації поширилася не тільки на американський континент, але стала міжнародною засадою іміґраційних систем. Не даром теперішній віцепрезидент ЗСА Д. Квейл ствердив у 1988 році, що ця доктрина „жива" й нині.

* * *

Іван Липа в своїх спогадах у „Зорі" за 1892 рік згадує про початки Тарасівців у часі прогулянки на Шевченкову могилу в Каневі влітку 1891 року: ...Тут то й ми ухвалили заснувати таємне українське політичне товариство і на честь нашого Поета й того місця, де та думка виникла, назвати його „Братство Тарасівців" (стор. 92).

Сто років проминуло з того часу. Україна пережила багато важливих подій, у тому заіснування самостійної ні від кого незалежної Української Народної Республіки з років 1918-1920. Передбачування й ідеї Тарасівців здійснилися й здійснюються й тепер у наші дні.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ДОПОМОЖІТЬ І. ДЕМ'ЯНЮКОВІ

Бажаємо поінформувати Вас про найновіший перебіг подій у 16-літній справі Івана Дем'янюка, яка знаходиться на новім етапі. В цей час, як деякі люди здавалися і попадали в розпуку, Ваша стійкість, молитви і грошові пожертви дали змогу наш шукати нові докази і продовжувати оборону Дем'янюка.

Ми знайшли нові документи, в яких є докази, що Іван Дем'янюк не є „Іван Ґрозний".

14-го серпня ц.р. Йорам Шефтель, адвокат Дем'янюка, представив знімку Марченка і 20 зізнань до найвищого ізраїльського суду. В цих документах є зізнання вартових з табору Треблінка, що Іван Марченко був брутальним вартовим, який вбивав жидів ґазом.

Деякі факти, які є описані в документах: Марченко мав чорне волосся, темні очі, видуті губи, довгий шрам на шиї; Дем'янюк був бльондин, мав сині очі, вузькі губи, і не мав шраму на шиї. Марченко народився у селі, як є віддалене сотні кілометрів від села, в якому народився Дем'янюк. Марченка взяли німці в 1941 році в полон і він працював вартовим у жидівському ґетто у травні 1942 року; натомість, ізраїльський суд прийшов до висновку, що Дем'янюка німці взяли в полон щойно в травні 1942 року. Деякі зізнання в документах були задокументовані за свіжої пам'яті в 1944 році.

Твердження, що „Дем'янюк є винний без найменшого сумніву", яке під час останніх 16 років робили прокуратори і судді в ЗСА і Ізраїлі, і на базі якого вони засудили Дем'янюка на смерть — є помилкове і неправдиве.

На цій підставі 14-го серпня адвокат Дем'янюка домагався його негайного звільнення з тюрми. На це не погодився ізраїльський прокуратор і домігся від ізраїльського суду продовження справи на чотири місяці, щоби дальше шукати за доказами, що Дем'янюк є винний. Ми припускаємо, що прокуратор робить старання, щоби зфабрикувати справу проти Дем'янюка з інакшими варіянтами.

Ваша фінансова підтримка, на яку ми розраховуємо, поможе нам рятувати Дем'янюка від страти. Через драматичні світові події ми зробили проґрес у справі оборони Дем'янюка і маємо докази, які потверджують його невинність, справедливість нашої справи і необхідність його звільнити з тюрми якнайскорше.

Ми знову звертаємося до Вас з просьбою пожертвувати гроші на оборону Івана Дем'янюка і допомогти нам завершити задавнену справу. Без Вашої допомоги, не зможемо цього доконати!

Едвард В. Нижник
Іван Дем'янюк, мол.

Просимо переслати Ваші датки до: I. Demjanjuk Defense Fund, P.O. Box 92819, Cleveland, Ohio 44192.

ПОШУКУЮТЬ ДВОМОВНОГО ІНЖЕНЕРА

Як було подано в щоденнику „Свобода" з 21-го вересня 1991 року, в Києві перебувала делеґація зі стейту Айова з метою відкриття Українсько-американського центру в галузі аґропромислового Комплексу і в цьому проєкті візьмуть участь понад 40 фірм стейту Айова.

Нижче підписаний був в безпосередній зустрічі з членом цієї делеґації професором Айова університету, д-ром Джаном Гелмутом. Він заявив що Iowa State University Center for Agricultural and Rural Development спонзорує приїзд до Америки 46-ох економістів з України для перевишколу і пошукує інженера-українця, фахівця у проєктуванні і побудові доріг із знанням англійської і української мов для двосторонньої обслуги.

Зацікавлені можуть отримати дальші інформації, телефонуючи на число (908) 755-8156.

Дамян Ґеча
Н. Плейнфілд, Н.Дж.

В ЧЕТВЕР, 26-ГО ВЕРЕСНЯ, президент Єгипту Госні Мубарак прибув до Москви на дводенну візиту. На переговорах мова йшла про міру сприяння Єгипту у спробах Москви дістати позику і кредити від нафтових арабських держав. Осам ель-Баз, політичний радник Мубарака, запевнив, що президент зуміє переконати арабські уряди прийти на підмогу Совєтському Союзові. Савдійська Арабія вже пообіцяла Москві кредит на суму 1.5 біл. дол.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР КАНАДИ Браєн Малруні виступив з пропозицією внести у конституцію країни зміни, пов'язані з визнанням франкомовної провінції Квебек „особливою спільнотою". Серед пропонованих поправок — введення виборів до Сенату, а також надання права самовизначення територіям, заселеним індіянцями і ескімосами.

ЗІ СТОЛИЦІ ЗАЇРУ Кіншаси продовжується евакуація французьких і бельгійських громадян, викликана повстанням десантних частин проти президента Мобуту.

Пл.сен. Слава Рубель, ПС
Пл.сен. Морта Зєлик

„КРОК ЧЕРЕЗ ОКЕАН"

I.

„Подруго я знайшов Україну", — із захопленням заявив молодий пластун з Чикаґо, учасник табору „Мандрівні стежки культури" під назвою „Крок через океан". Після дводенного перебування в Києві, він вперше побачив синьо-жовтий прапор на площі незалежности і нарешті зрозумів, що він в Україні, в його духовій батьківщині. Такі заяви неодноразово довелося чути керівникам цього першого в історії Пласту офіційного спільного україно-американського табору. 72 учасники табору походили з різних міст Америки й України: Києва, Львова, Івано-Франківського, Коломиї, Стрия, Жидачева, Ню Йорку, Філядельфії, Чикаґо, Джерзі Ситі, та інших міст східнього побережжя ЗСА. Організаторами табору був курінь „Перші стежі". Провід табору складався з комендантки пл.сен. Марти Зєлик, ПС ЗСА, заступника комендантки пл. сен. Олеся Криськова-Чорноморця, Україна, бунчужного ст.пл. Тараса Ганкевича ОХ ЗСА, писаря ст.пл. Ігоря Березовського, Україна, інтенданта, ст.пл. Івана Хміля, Україна. В склад проводу також входили пл.сен. Ореста Фединяк і пл.сен. Слава Рубель „Перші стежі", ЗСА.

Цей унікальний табір почався 3-го серпня, 1991 року, коли з летовища в Нюарку, Н.Дж., відлетіла група 32-ох пластунів і пластунок почерез Франкфурт і Варшаву до Києва. На Бориспольському летовищі в столиці України їх зустріли українські пластуни, вдягнені в пластові однострої, з квітами в руках, з пластовим привітом „Скоб". Уже від першої зустрічі було ясно, що „українські" й „американські" пластуни знайдуть спільну мову. І дійсно до наступного вечора, коли відбулося офіційне відкриття табору і учасників було поділено на гуртки важко було відгадати хто з якої країни. Усвідомлюючи історичну важливість цього табору учасники спільно вибрали для нього назву „Крок через океан". Свій табір вони пояснили так: протягом свого існування пластова ідея зробила кілька кроків через океан. Спочатку ідея скаутінґу переступила океан із Великобританії на Україну де вона захопила основноположника українського Пласту, проф. Олександра Тисовського. В сорокових роках, після Другої світової війни пластова ідея знову зробила крок через океан, де вона продовжувала своє існування серед українських громад в їхніх прибраних батьківщинах. А от зовсім недавно Пласт зробив свій, маємо надію, останній крок через океан і повертається на своє місце народження, на Україну. Назва „Крок через океан" також віддзеркалювала особисті кроки, які кожний „американський" пластун зробив для того, щоб брати участь в таборі „Стежки культури". Вибравши загальну назву табору учасники вирішили дати своїм гурткам менше серйозні назви: „Наша мета — смерть комузніму", „Мінеральні бульки", „Майже задоволені", „СВ (Самі варяти)", „Хвиля пива", „Товариство здохлої корови", і „7 + 3 тимчасово". Гуртки, до речі, були мішані — хлопці, дівчата, українці, американці — і це значно допомогло у нав'язанні дружніх стосунків між таборовиками.

Київ так зацікавив таборовиків, що вони дослівно відмовились його покидати в намічений час й продовжувати мандрівку. Провід не мав вибору: пішов на руки учасникам і продовжив перебування у столиці на якийсь час. Окрім оглядин найвизначніших культурних, історичних та політичних пам'яток Києва, пластуни і пластунки мали час задовольнити свої особисті зацікавлення і саме ці зайняття викликали найцікавіші переживання. Вони ходили по місту, зустрічалися з киянами, розповідали про себе, про Пласт. З гордістю треба підкреслити, що молоді українці виявили незвичайне зрозуміння політичної ситуації в їхній батьківщині. Їхня реакція на російську мову, яка, на жаль, ще далі переважає на вулицях Києва, була особливо гострою. От наприклад, побачивши біля Софійського собору бандуриста, який співає прекрасні українські пісні пластуни розпочали з ним розмову. Коли він відповів їм російською мовою вони обурено почали його картати за те, що він — одягнений у вишивану сорочку, — співає старовинні козацькі думи, а от говорить не рідною мовою. „Дядя" себе виправдував як міг, але не встоявся проти українських пластунів, які підкреслювали, що хоч вони родилися в Америці, все ж таки володіють українською мовою. Щоб закінчити неприємну для нього розмову бандурист підняв бандуру і почав знову співати.

Учасники мандрівних стежок культури „Крок через океан" були першими пластунами, які офіційно, в пластових одностроях, відвідали могилу Тараса Шевченка в Каневі і пластовим гимном та кличем „Скоб" віддали належне нашому великому Кобзареві.

Представники проводу табору відвідали Патріярха УАПЦ Мстислава I в Києві, капеляна Пласту в діяспорі. Патріярх, хоч втомлений працею та слабким здоров'ям був дуже радий відвідинам, цікавився прогулькою, хотів щоб йому якнайбільше розказати що будемо робити і куди мандрувати. Хоч нас попередили, що зустріч повинна бути коротка, але Патріярх не зважав на обмежений час і все завдавав нові питання. Комендантка табору подарувала патріярхові відзначку табору, а від Патріярха ми отримали образці зі святими з підписом, та патріярхальне благословлення для цілого Пласту.

Після чотириденного перебування у Києві пластуни і пластунки попрощалися з цим прекрасним містом і двома автобусами вирушили на захід до Івано-Франківської области. Дорога була тяжка і далека — хто знайомий з українськими дорогами, той напевно співчуватиме з таборовиками, які чотирнадцять годин висиділи в гарячих автобусах, що повзли по дорогах покритих ямами і іншими перешкодами. Прибувши до Яремча — на турбазу „Гуцульщина" о четвертій годині ранку, ніхто навіть не завважив, у якому прекрасно-мальовничому містечку вони знаходяться. Лише наступного ранку пластуни й пластунки мали нагоду приглянутись до району який здобув славу не лише завдяки здоровому повітрю, річці Прут, але й також завдяки пригодам славних опришків та їхнього ватажка Олекси Довбуша. І дійсно пластуни захопились леґендою Довбуша особливо після того, як вони побували в тих місцях, де він ходив, і побачили скелі Довбуша.

Дальше буде.

Страйк

(Закінчення зі стор. 2)

на другий день завмерла вся Воркута — страйк підтримали інші табори, зв'язок з якими в'язні тримали через вільних людей.

Припинився рух поїздів — всі колії були забиті порожніми вагонами під вугілля. До Воркути прибули регулярні частини Уральської військової округи. На сторожових вишках виставили націлені на табори кулемети. Посилили охорону довкола табору — патрулі, а далі, в тундрі, в шанцях були солдати.

Коли почався страйк, адміністрація всіх активістів позвозила у табір каторжників, де був побудований спеціяльний барак, іншим словом, тюрма. Кожного дня їх виводили на перевірку. Одного разу два з них зробили крок в сторону зони шахти номер сім. Пролунали постріли. Ввечері в'язні ховали двох своїх товаришів. Ця вістка облетіла всі табори. Були вивішені жалобні прапори, проводилися мітинги, на яких засуджувалась сваволя влади.

В зону шахти сім зайшов наглядач із зброєю. Страйковий комітет вийшов з вимогою для запобігання кровопролиття забрати людей із зброєю із зони, втікати ніхто не збирається та заявив, що вірить тільки партії і сподівається, що вона його вислухає.

Аж на десятий день приїхала комісія з Москви, її очолив заступник міністра внутрішніх справ СССР маршал армії Масленніков з чотирма співпрацівниками. В'язнів вишикували на футбольному полі, перед трибуною, обличчя до обличчя виставити роту автоматників із зарядженою зброєю. Комісія вийшла у супроводі генерала Дерев'янкіна і табірного начальства. Першим виступив маршал Масленніков „Вы требовали комиссию. Мы приехали. Говорите, какие у вас требования". Від табору шахти №7 виступив один з організаторів страйку Лавандо і спитав, чи будуть люди покарані за участь у страйку. Маршал гарантував, що не будуть. Лавандо розповів про свавілля адміністрації, знущання охорони та наглядачів, про несправедливість суддів, часте продовження терміну ув'язнення, через що мало хто виходить з табору і зажадав опіки Організації Об'єднаних Націй. Конкретних відповідей не було, лише прохання вийти на роботу.

На другий день в'язнів групами по 20—30 осіб виводили під посиленою охороною в тундру. Коли вивели всіх, біля прохідної засіла табірна комісія з формулярами ув'язнених, а також деякі штрейкбрехери, які вказують на активістів страйку. Їх залишали поза зоною, а решту повільно заганяли в бараки. Про долю активістів страйку в тому числі згаданого Лаванда, Партика більше не чув, правдоподібно, що вони були розстріляні в тундрі.

Шахта ч. 29, яка була за горою, не погодилась виходити з табору. Наступного дня людей вивели на площу і впритул розстріляли. Всього загинуло понад 300 осіб і стільки ж було поранено. Поранених потім в шпиталях добили кати в білих халатах з лікарськими дипломами. Партика із свого табору бачив, як їхали пожежні машини зливати кров з табірної площі. В таборі викопали братську могилу і поховали жертви терору.

Смерть героїв не була мирною. Після цього страйку в таборах Воркути скасували номери на одязі, можна було писати листи до рідних, скільки хочеш, на ніч не закривали бараків. Дозволили побачення з рідними. В той самий час в'язнів по скаргах почали звільняти з таборів.

ПРИЙНЯТИ ВТІКАЧІВ з Хорватії готова Італія. Про це заявив в неділю, 22-го вересня, президент Італійської Республіки Франческо Коссіґа, виступаючи перед журналістами в еспанському місті Пальма. Водночас керівник італійської держави висловив стурбованість долею вихідців з Італії, які мешкають у Словенії, де від червня цього року, після проголошення республікою незалежности, загинуло понад 400 осіб.

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу Баффало, Н.Й.

повідомляє, що

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ ОКРУГИ

відбудуться

в неділю, 20-го жовтня 1991 р. о год. 2-ій по пол.
в залі Українсько-Американського Горожанського Центру
205 Military Rd., Buffalo, N.Y.

В нарадах зобов'язані взяти участь члени Управи Окружного Комітету, відділові урядовці та делеґати 32-ої Конвенції наступних Відділів:

40, 87, 127, 149, 304, 360

Гостей, членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття
2. Перегляд організаційної праці Округи у 1991 р.
3. Слово головного касира УНС
4. Обговорення загальних союзових справ
5. Схвалення пляну організаційної праці на останні місяці біжучого року
6. Внески, запити
7. Закриття нарад

В нарадах візьме участь:

Олександер Ю. Благітка, **головний касир УНС**

За УПРАВУ ОКРУГИ:

Роман Конотопський, голова

Василь Сивенький, секретар **Марія Боднарська, касир**

Л. КРАВЧУК ВІДБУВ РЯД ЗУСТРІЧІВ В ОТТАВІ

(Закінчення зі стор. 1)

остаточно погодились на тому, що Україну будуть репрезентувати синьо-жовті прапори. Вміжчасі Президія Верховної Ради України офіційно ухвалила, коротко перед виїздом Леоніда Кравчука до Канади, що синьо-жовтий прапор буде офіційним прапором України.

В неділю, 22-го вересня, велика група оттавських українців зібралась на воєнному летовищі в Оттаві, щоб привітати голову Верховної Ради України і його співробітників. Л. Кравчук з дружиною Антоніною, Анатолій Зленко, міністер закордонних справ, Валерій Кравченко, міністер зовнішньої торгівлі, Юрій Спіженко, міністер охорони здоров'я, Ігор Юхновський, Дмитро Павличко і Василь Євтухів, члени президії Верховної Ради, Микола Хоменко, голова секретаріяту Верховної Ради, Олександер Мельник, старший дорадник президента, і Георгій Чернявський, керівник відділу міжнародних зв'язків Верховної Ради, прибули точно в 1-ій год. по полудні. Від канадського уряду і від української громади їх привітали: Барбара МекДуґал, федеральний міністер закордонних справ, і голова Конґресу Українців Канади д-р Дмитро Ціпивник. Л. Кравчук і його колеґи підійшли до людей на летовищі і майже півгодини розмовляли з присутніми, між якими було багато дітей з синьо-жовтими прапорцями.

З летовища Л. Кравчук і міністер закордонних справ Зленко поїхали до будинку канадського міністерства закордонних справ, в якому міністер Зленко і міністер Б. МекДуґал підписали декларацію про відносини між Канадою і Україною такого змісту:

„Державний секретар закордонних справ Канади і міністер закордонних справ України, зустрівшись 22-го вересня 1991 року в Оттаві; керуючись положенням статуту ООН, Заключного акту наради з безпеки і співробітництва в Европі, її наступних документів та Паризької хартії для нової Европи; пам'ятаючи про історичні зв'язки між народами Канади і України; бажаючи розвивати і поглиблювати контакти на всіх рівнях і заохочувати обміни в галузях політики, економіки, науки, техніки, освіти і спорту, а також в інших сферах; проголошують, що у визначенні характеру і форми майбутніх відносин між Канадою і Україною вони поважатимуть вільно та демократично висловлений вибір народу України і керуватимуться принципами міжнародного права".

О 4-ій год. по полудні Л. Кравчук прибув до резиденції прем'єр-міністра Канади Б. Малруні, який привітав його перед входом до резиденції і з яким президент Кравчук відбув розмову, що тривала приблизно 75 хвилин. Того ж вечора генерал-губернатор Канади Рамон Гнатишин запросив Л. Кравчука на офіційну вечерю в своїй резиденції.

Після вечері Л. Кравчук повернувся до свого готелю, в якому перед зустріччю з церковними і громадськими представниками українського суспільства в Канаді, йому влаштували пресову конференцію, на якій він розказав про свою розмову з прем'єр-міністром Малруні та відповідав на інші питання.

Л. Кравчук сказав, що, на його думку, прем'єр-міністер Малруні пильно слідкує за розвитком подій в колишньому Совєтському Союзі, зокрема в Україні. Малруні висловив готовість уряду Канади розглянути всі конкретні пропозиції відносно допомоги в економічному розвитку України. Також на цій зустрічі обговорено можливість канадських інвестицій в Україну, канадської допомоги в організації транспортової системи, в розвитку сільськогосподарської індустрії і допомоги в конверсії воєнної індустрії, яка становила 33 відсотки всесоюзної воєнної індустрії (приблизно 1,300 фабрик). Він сказав, що український уряд вирішив запровадити свою власну грошову систему і звернувся до Малруні з проханням допомоги в цьому проєкті.

Ми вже договорились з канадською фірмою, яка

Підписання договору міністрами закордонних справ України і Канади (зліва): А. Зленко і Б. МекДуґал. Посередині Л. Кравчук

готова друкувати українські гроші, і ми звернулись до канадського уряду з проханням про кредити, щоб цей договір здійснити. Прем'єр-міністер Малруні обіцяв розглянути це прохання. Якщо йде про офіційне визнання української держави, то прем'єр-міністер Малруні ствердив, що він прихильно ставиться до процесу усамостійнення української держави. Одначе, він правильно чекатиме на висліди референдуму заки він прийме рішення про встановлення безпосередніх дипломатичних взаємин".

Л. Кравчук додав, що референдум в Україні є необхідним також з інших причин. Щоб остаточно розв'язати проблему підприємств і власности, які були під центральною контролею, Україні потрібно мати вияв громадського одобрення самостійности.

Щодо приватизації землі, то ця справа покищо ще не вирішена. Він додав, що є також пляни створення українського консульства в Канаді.

На питання чи цієї зими передбачається харчова криза в Україні, Л. Кравчук відповів, що такої кризи не буде. Він сказав: „Хоч цього року зібрано на 11 мільйонів тонн менше зерна, ніж у минулому році, Україна матиме досить зерна та інших продуктів, щоб накормити населення. Прийдеться лише закупити приблизно 3,000 тонн фуражу для домашнього скоту і 1,000 тонн соєвих бобів".

На питання чи український уряд є свідомий того, що в південних областях відбуваються акти саботажу, де голови колгоспів палять збіжжя, Кравчук відповів, що в багатьох випадках це не саботаж, а просто спроба оминути відповідальність за недбале і невластиве зберігання зерна. Тому деякі голови колгоспів спалюють, або висипають зерно до річок, щоб замести за собою сліди. Уряд України звернувся до генерального прокурора і до обласних прокураторів, щоб ці справи розглянути і винуватців притягнути до відповідальности.

На запитання, які конкретні кроки були зроблені урядом України, Л. Кравчук відповів: „Найважливішою проблемою в Україні є створити відповідні умовини для інвестицій. Парлямент України вже ухвалив закон про зовнішню економічну діяльність, про захист іноземних інвестицій, про передання власности, включно з союзними підприємствами, Україні, створення своєї банкової системи і українського національного банку, який вже поробив зв'язки з чужоземними банками, включно з державним банком Німеччини. Ми почали творити структури для оборони державної суверенности. Ми створили міністерство оборони, передали Україні всі прикордонні війська, внутрішні війська і приступили до утворення національної республіканської гвардії. Зараз розробляємо концепцію збройних сил України. Коли йде про ядерну зброю, то Україна буде мати статус безядерної держави. Одначе, Україна братиме участь в усіх дискусіях про зменшення та елімінацію ядерної зброї, згідно з договорами між колишнім Совєтським Союзом і ЗСА. Україна готова переговорювати з іншими зацікавленими республіками (Росією, Білорусією, Казахстаном) про зменшення, а також знищення деяких видів ядерної зброї. На сьогодні Україна стоїть на так званому принципі 'подвійного ключа', то значить, щоб стратегічні ядерні сили знаходились під одним центральним контролем, але щоб республіки, на територіях яких знаходяться ядерні споруди, брали участь в усіх проблемах, пов'язаних з ядерною зброєю".

Після пресової конференції Л. Кравчук відбув зустріч з церковними і громадськими представниками українців Канади. На цій зустрічі він розказав про теперішню ситуацію в Україні, про свої розмови з канадським прем'єр-міністром і генерал-губернатором та про проґрес українського законодавства після проголошення Акту державної незалежности.

Наступного дня, вже о 8-ій год. ранку, під час сніданку, Л. Кравчук зустрівся з директором банкового підприємства, яке друкує банкноти не лише для Канади, але і для інших держав. Уряд України вже принципово погодився з цим підприємством про друкування українських грошей, з тим, що директор українського національного банку, який має незабаром бути в Канаді, підпише остаточний контракт, при умові, що до того часу знайдуться відповідні кредити.

О 10-ій год. ранку Л. Кравчук з дружиною, міністрами і членами Президії Верховної Ради був гостем директора державного музею цивілізації Дж. МекДоналда і куратора української ювілейної виставки д-ра Б. Климаша.

Опісля Л. Кравчук мав коротку зустріч з лідером офіційної опозиції канадської Палати Громад Жаном Кретієном, а в полудне він був гостем д-ра О. Кіндія на обіді в парляментарному ресторані.

На цьому обіді д-р Володимир Ониськів, відомий підприємець з Монтреалю, урочисто заявив, що він дарує українському урядові нерухоме майно, недалеко від Оттави, яке складається з умебльованого будинку і приблизно 200 акрів землі, для ужитку майбутньої амбасади України в Оттаві, при умові, що Україна буде законно суверенна і незалежна, і буде офіційно визнана Канадою та відкриє своє посольство в Оттаві.

По обіді Л. Кравчук з міністрами і членами Президії був у Палаті Громад під час так званого періоду запитань, де спікер Джан Фрейзер повідомив палату про присутність Л. Кравчука. Це повідомлення було прийняте всіми членами палати гучними оплесками.

О 4-ій год. Л. Кравчук відбув півгодинну розмову зі заступником прем'єр-міністра і міністром фінансів Доном Мазанковським, а о 4:30 год. він і Ігор Юхновський взяли участь в пресовій конференції в приміщенні Національного пресового клюбу. Ця конференція тривала майже півтори години і в ній брали участь багато репортерів з різних газет, радіо і телевізії.

О 7-ій год. вечора заступник спікера Палати Громад Андре Шампань влаштувала прийняття для Л. Кравчука і його колеґ, на якому були переважно члени канадського парляменту, які цікавляться українськими проблемами.

Того ж дня міністри В. Кравченко і Ю. Спіженко мали зустрічі і дискусії з державними урядниками на теми, пов'язані з їхніми міністерствами. В. Кравченко зустрівся з віцеміністром заграничної торгівлі Доналдом Кемпбеллом і його колеґами. Обговорено проблеми сучасного законодавства в Україні, приватизацію, оподаткування, проєкти грошової і банкової системи тощо. Також дискутовано про можливості для канадських підприємців, з їхнім технологічним потенціялом, особливо в ділянці харчування, гірничої промисловости, електричної індустрії, охорони довкілля і т.п.

Л. Кравчук і міністер Спіженко також зустрілись з канадським міністром енерґетики Джейком Еппом. Вони обговорювали проблеми, пов'язані з наслідками чорнобильської катастрофи.

На цьому закінчилась офіційна візита Л. Кравчука в Оттаві. Слідуючого дня ціла група відлетіла до Торонто.

ЗАБАВА В МЕЙПЛВУДІ

Мейплвуд, Н.Дж. — Братство св. Вознесіння влаштовує тут у суботу, 5-го жовтня, вечерю із забавою. Гратиме оркестра Стана Костіва. Початок о год. 8-ій вечора. Імпреза відбудеться в приміщенні залі української православної церкви св. Вознесіння, 650 Ірвінґтон авеню. Вступ — 10 дол., вечеря — 8 дол., студенти — 5 дол.

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашої дорогої
ДРУЖИНИ І МАМИ

бл. п.

Орисі-Ірени Держко
з дому Бикалович

будуть відслужені

СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

в суботу, 5-го жовтня 1991 року
в українському католицькому крайовому соборі Пресвятої Родини у Вашінґтоні, Д. К. о год. 9-ій рано;
в українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя в Гантері, Н. Й. о год. 10-ій рано.

РОДИНА

ГРУПА З 24-ОХ західніх держав, у яку входять ЗСА, Канада, Японія і країни Західньої Европи, нададуть Албанії допомогу харчами і медикаментами на суму 150 міл. дол.

ПОДЯКА

З волі Всевишнього дня 29-го травня 1991 р. у Бостоні відійшов на 87-му році життя
наш дорогий і незабутній
МУЖ, БАТЬКО І БРАТ

бл. п. д-р

Роман Миколаєвич

Цією дорогою складаємо сердечну подяку всечеснішому о. Іванові Мофаттові із Сейлему за відправлення всіх похоронних відправ у заступстві нашого пароха о. Олександра Кенеза, який якраз тоді був в Австралії на відвідинах своїх батьків.

Про життя, осяги, заслуги, спомини у зворушливому прощанні покійного на Панахиді сказав д-р Осип Кравченюк, колишній учень гімназії Р. Ш. в Тернополі і найближчий співробітник через 23 роки у виданні реґіональних видань: „Золотого Поділля". Ми невимовно вдячні вам дорогий Осипе, що не жаліли часу, труду і приїхали здалека і так щиро попрощали бл. п. д-ра Романа Миколаєвича. Дякуємо вам також за поміщення в „Свободі" цінного некрологу про мужа. Дякуємо сердечно мґр. Орестові Щудлюкові за коротке слово про мужа і щире співчуття для родини від бостонської громади.

Щиро дякуємо голові церковного Комітету Мирославові Вінтоніву, інж. Романові Ткачеві, усіма шанованого й любленого Борисові Ґудзякові і Христі Балко-Сливоцькій за цінну допомогу в похоронних справах.

Особливо щиро дякує Марії Турко, Олі Кондратюк, і все і всюди учинній Люсі Чайківській за їхнє добре-щире серце. Під час довгої недуги муж перебував вдома і вони часто відвідували його, розважали, гостили, молились, одним словом помагали, а це дуже підносило мужа на дусі, в той час нас усіх. Ніколи не забуду вам цього, бож і тепер пам'ятаєте про мене.

Дуже вдячні також Марії Щербанович за її постійні щирі молитви і Святі Літургії в намірені мужа.

Сердечно дякуємо Марійці Мельник-Карапетян за дбайливо приготовану тризну.

Дякуємо Володимирові Бойкові, директорові похоронного заведення у Рослідейл за взірцеве переведення похорону.

На цвинтарі прощали покійного: інж. С. Берегулька від місцевого відділу Інженерів і Володимир Гетьманський від Українського Народного Союзу. Сердечна подяка вам і за поміщення у „Свободі" від Товариства Інженерів короткого некрологу про мужа.

Дуже вдячні ми нашій родині, приятелям і всім, що взяли численну участь в похороні за ваші молитви, співчуття, пожертви. Нехай ласкавий Господь благословить вас усіх.

Похорон на цвинтарі закінчено піснею „Чуєш брате мій".

Дружина — НАТАЛІЯ
Доня — НАДІЙКА
Син — ЮРІЙ

На СВЯТІ ЛІТУРГІЇ пожертвували:

о. Богдан Карась (кузен) відправив у своїй парафії Святу Літургію в 40-ий день смерти мужа, Стефанія Осадца, інж. Аполінарій і Нуся Осадци, Міля Луценків, Віра Гриценко, Ярослав і Христя Масний, Дмитро Мельник, Марія Щербанович, Ярослав і Люся Чайківські, родина Ґошуляк, проф. Роман і Леся Романишини, Володимир і Єлисавета Бачинські.

На ФОНД ДОПОМОГИ ДІТЯМ ЧОРНОБИЛЯ:

по 100 дол. — інж. Мирон і Дануся Осадци, Адріян і Христя Балко Сливоцькі;
по 50 дол. — родина Миколаєвич, Олег і Раїса Чумаки, Філ і Ярина Турко-Бодрок, інж. Богдан і Таня Смолинські, інж. Анатоль і Утя Вовки, Зенон і д-р Оленка Цибрівські;
по 40 дол. — Оля Кондратюк, Христя Саган-Зомерс;
по 30 дол. — Марія Турко, Ярослав і Люся Чайківські;
по 25 дол. — д-р Іван Дідюк, мґр Атаназій і Маруся Сваричевські, Лев і Орися Марків;
по 20 дол. — Мирослав Вінтонів, Зеня Грабович, Стефа, Христя і Ігор Лукомські;
по 10 дол. — Яків Шеґрин, Лариса Діяк, Дмитро Мельник, Марія Щербанович, Іван і Марія Кецмур, Льоньо Карапетян, Михайло Франківський, родина Рогач, Володимир і Єлисавета Бачинські.
Разом .... 865 дол.

На УКРАЇНСЬКИЙ ГАРВАРДСЬКИЙ ПРОЄКТ:

по 100 дол. — родина Миколаєвич, інж. Остап Балабан;
по 50 дол. — проф. Омелян і Ніна Пріцаки, д-р Юрій і д-р Люба Стефанівські, інж. Олесь і Дарія Леськів, Богдан і Марія Робаки;
40 дол. — Еріка Смакула;
по 25 дол. — Вава Бачинська і Степан Сідлярчук.
Разом .... 490 дол.

На УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ в Ню Йорку:

50 дол. — д-р Богдан і Таня Осадци;
30 дол. — інж. Ярослав і Оля Городецькі;
25 дол. — мґр Роман і Оля Федорові
10 дол. — Володимир Гетьманський.
Разом .... 115 дол.

ЧУДОВІ КВІТИ жертвували:

Олег і Раїса Чумаки, Товариство Інженерів — Відділ у Бостоні, д-р Франк Сисин, д-р Зенон Когут, Оксана Грабович.

Сердечно дякуємо Вам!

100 дол. — Родина Миколаєвич на місцеву українську католицьку церкву в Бостоні
50 дол. — Родина Миколаєвич на НТШ
50 дол. — Теодозій і Оля Зазулі на Відродження України
25 дол. — Ліда Лещук на „Шкільну Раду"
25 дол. — Рома Крамарчук-Лапунька на українську католицьку церкву в Оттаві
Разом .... 250 дол.
Загальна сума .... 1,720 дол.

Ділимося сумною і болючою вісткою
з родиною і приятелями,
що в понеділок, 16-го вересня 1991 р. в Данкірк, Н. Й.
по довгій і тяжкій недузі з волі Всевишнього
відійшов у вічність
наш найдорожчий і незабутній
МУЖ, БАТЬКО, ДІДО, БРАТ І ШВАҐЕР

бл. п.

ЛЕВ ЛОМИШ

народжений 3-го березня 1909 р. на Україні

Горем прибиті:

дружина — ДАРІЯ
діти —
ХРИСТИНА ГРОМОЦЬКА з дочкою ДІЯНОЮ
МОТРЯ ЛОМИШ з дочкою АДРІЯНОЮ
внук — д-р ОЛЕКСАНДЕР ЕВГЕН ГРОМОЦЬКИЙ з дружиною СОФІЄЮ
сестри — ОРИСЯ, АННА І ЗОНЯ в Україні
та ближча і дальша родина в Америці й Канаді

Небуденний концерт артистів з України

Зліва: Олег Марцинківський, Іван Кавацюк, Оксана Савчук, громадський діяч Роман Данилюк і керівник групи В. Якимець.

Такий наголовок мало одне з оголошень у „Свободі". Організатори цього концерту не помилились. Помилився мій молодий приятель, який радив мені не тратити часу, бо це, мовляв, зовсім для молодих. Цим він мене двічі образив. Перш за все не зараховую себе аж до „зовсім старих", а подруге, програма хоч і була здебільш веселою, але тим же часом і повчальною для одних і других.

Вже ми приймали різні мистецькі групи з України, але майстрів на цимбалах і на кобзі ще не мали нагоди почути.

Цей рідкісний концерт відбувся 29-го серпня в Українському Народному Домі в Ню Йорку силами трьох талановитих артистів, лавреатів виконання пісень Володимира Івасюка — Оксани Савчук (сопрано), Івана Кавацюка (цимбали) та Олега Марцинківського (кобза). Олег є композитором, а також володіє добрим голосом при власному акомпаньяменті на кобзі.

Не часто був я присутній на концертах, в яких брала участь кобза. Тим разом ми почули професійного кобзаря, який чудово виконав ряд знаних нам пісень і декілька власних композицій, складених, як він сказав, в дорозі до Ню Йорку з Клівленду, а тематично вони стосувалися останніх подій в Україні. Присутні прийняли його голосними оплесками. З його виступу ми справді могли багато навчитись, наприклад, того, що на кобзі можна виконувати веселі твори, які наші молоді таланти радше виконують на ґітарі. В розмові з Олегом Марцинківським я довідався, що він свою кобзу строїть так, як ґітару, а сама кобза є невеликим інструментом. Він висить через плече дослівно так, як ґітара. Граючи на кобзі, відразу викличите зацікавлення чужинців, а тим самим спопуляризуєте наш національний інструмент.

Цимбали я чув багато разів, але мушу зізнатися, що такої техніки гри на цимбалах, яку нам продемонстрував Іван Кавацюк, мені ще не доводилось бачити. На мою думку, його гра була неперевершеною. Тож і не диво, що присутні прийняли його бурею оплесків.

Оксана Савчук — сопрано, вона виступала на зміну — то з цимбалістом Іваном Кавацюком, то з кобзарем Олегом Марцинківським. Приємним голосом і надзвичайно артистичним виконанням вона також полонила глядачів.

Належить подякувати дирекції Українського Народного Дому, що подарувала нам чудовий, справді унікальний вечір. Тим більше, що дохід з концерту був призначений на видання українського дитячого журналу „Соняшник" у Києві.

Принагідно хочу висловити ось що. Якщо комусь із вас доведеться бути в Києві, раджу відвідати Інститут Мистецвознавства. Неодмінно звернете увагу на шафи із скляними дверцятами, через які видно різні інструменти. Це рідкісна колекція українських народних інструментів, яких ми маємо чимало, та рідко випадає побачити всі враз. Ту надзвичайно цінну колекцію започаткував основоположник української музики Микола Лисенко. Чимало зусиль до організації цієї унікальної виставки народних інструментів доклав у 30-их роках видатний знавець кобзи-бандури Михайло Полатай. На цій виставці почесні місця займають також цимбали і кобза.

Зовсім певно можу сказати, що всі, хто не мав змоги бути на тому концерті, багато втратили. Велика шкода, що він відбувся в останній тиждень перед вакаціями і на залі було дуже мало молоді.

Микола Чорний

Жидівська громада Ню Йорку відзначила 50-річчя розстрілів у Бабиному Ярі

У неділю, 15-го вересня, заходами різних жидівських організацій в Америці та постійної місії України при Організації Об'єднаних Націй у синагозі при 163 Схід 67-ма вул. в Ню Йорку, у п'ятдесятиріччя розстрілів у Бабиному Ярі відбулося особливе святочне відзначення. Слід підкреслити, що жиди вміють пом'янути тих своїх братів і сестер, які загинули, були жорстоко винищені під час Другої світової війни гітлерівськими нацистами. Здавалось би, що мертві не говорять, але, як показує життя, їх мова голосніша, ніж живих. Ми почули сильний голос тих, що невинно загинули від жорстоких куль нацистів — десятки тисяч людей, п'ятдесят років тому у Бабиному Ярі, серед яких були в основному жиди, українці, поляки, росіяни, цигани й інші. Серед присутніх, які прийшли згадати їх, в основному були жиди, українці, поляки, білоруси й інші національності.

Широку програму поминок відкрив президент Парк Іст синагоги Міхаель Шарф, який в короткому виступі привітав учасників і присутній дипломатичний корпус. Програму започатковано 116 Псальмом, який виконав співак цієї ж синагоги Моше Ґефін. Після цього молоденька дівчина, Віра Бобовнікова, що колись жила у Москві, і Арсен Бережанський з Одеси засвітили меморіяльну свічку у пам'ять тих, що загинули.

Після вступних церемоній слідували промови, присвячені болючим і незабутнім подіям, що сталися 50 років тому у Бабиному Ярі біля Києва. Першим виступив старший рабин цієї ж синагоги і голова Американської Комісії збереження для американської спадщини у світі та президент організації сумління Артур Шнаєр, який рівночасно був ведучим програмою. Його слово було ділове, фактажеве й глибоко осмислене. Промовець підкреслив, що у Бабиному Ярі біля Києва масово загинули десятки тисяч жидів, українців, поляків, білорусів, росіян, циганів й інших. Далі промовляв Томас Р. Пікерінґ, що є американським постійним представником в Організації Об'єднаних Націй. Його слово було до теми, ділове і зворушливе. Виступ сенатора Ню Йорку Альфонса Д'Амато був ельоквентний, менше прив'язаний до теми дня, а більше тематично передвиборчий. З української сторони виступив з вдумливим словом міністер закордонних справ України Анатолій Зленко. На вступі він сказав кілька привітальних слів по-українськи і після цього перейшов на англійську мову. Окремо насвітлив цю трагічну подію, що сталось 50 років тому і підкреслив, що 29 вересня ц. р. там же, у Бабиному Ярі, відбудеться велика поминальна церемонія при участі місцевих жидів України і тих, що приїдуть з різних країн Заходу, Ізраїлю й ЗСА і буде відкритий пам'ятник жертвам у Бабиному Ярі. Свій виступ А. Зленко закінчив на ідиш. На це ведучий Артур Шнаєр сказав, що міністер А. Зленко може також говорити і по-індиш.

Цікавим був виступ і посадника міста Ню Йорку Дейвида Дінкинса, який після своєї промови зачитав окрему проклямацію, присвячену 50-річчю розстрілів у Бабиному Ярі. Після виступу Дінкинса зроблено спільну знімку з А. Зленком, Шнаєром й іншими і при цьому А. Зленко офіційно запросив посадника Дінкинса до Києва, що авдиторія підтримала оплесками.

Крім цього з промовами виступили: Шошана Ґардін, яка є президентом Верховної американсько-жидівської організації Національної Конференції совєтських жидів. За Ю. Воронцова виступив з промовою Валентин Лозинський. Також промовляв постійний представник Ізраїля до Організації Об'єднаних Націй Йорам Арідор, який спершу представився як уродженець Ізраїля, а його мати народилася біля Києва.

Останнім промовляв президент від Американської зібраної федерації жидів, що врятувалися під час голокосту, Бенджамін Р. Мід. Промовець говорив зі зворушенням, як учасник голокосту, але при цьому ще згадав інші місця, де гинули жиди — Треблінка, Варшавське ґетто... Згадав при цьому, що українці брали участь у Варшавському ґетто. Хоч в цій справі вже було чимало спростувань з української сторони, що там українців не було, це, мабуть, до промовця не дійшло.

У мистецькій частині була виконана на чельо одна клясична точка і закінчено цю сумну і болючу подію жидівського й інших народів молитвою „Господь повної милости", яку виконав уже згаданий співак Моше Ґріфін. На закінчення ведучий рабин Артур Шнаєр окремо назвав присутніх визначних представників дипломатичного корпусу, між ними амбасадора до ООН від України Геннадія Удовенка з дружиною Діною, а також називав присутніх на цьому відзначенні українців, поляків, білорусів й інших національностей. В цілому вшанування жертв Бабиного Яру відбулося культурно, достойно і гідне тих, що загинули там півстоліття тому.

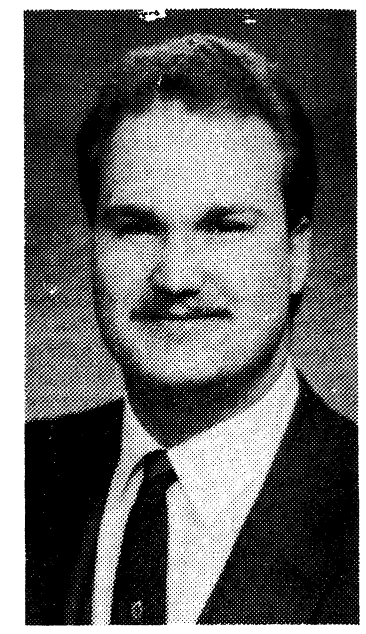
Микола Галів

ХЛОПЦІ З УКРАЇНИ, АЛЕ Й ЗІ ЛЬВОВА

У вістці п.з. „Дивізійники зустрічаються знову" („Свобода" ч. 184 з 26-го вересня ц.р.) має бути: „У другій частині — вечірньої програми — забава о год. 9-ій вечора до звуків оркестри „Хлопці зі Львова". — Ред.

В ЧЕТВЕР, 26-ГО ВЕРЕСНЯ, на засіданні Північної ради було прийнято рішення про створення Балтійського інвестиційного банку зі статутним капіталом 354 міл. дол. Північна рада — це є реґіональна політично-економічна група, до якої входять Швеція, Норвегія, Данія, Фінляндія, Ісляндія, Ґренляндія і Аляндські острови. На засіданні були присутні також представники Литви, Латвії й Естонії.

Новий лікар у Баффало!

Михайло Самотовка

Приємно нам повідомити, коли наше молоде покоління вчиться і добивається успіхів в різних ділянках науки.

Представником нашого покоління є Михайло Самотовка з Баффало, Н. Й.

Початкову, середню і вищу освіту Михайло закінчив в Баффало. В 1986 році почав студіювати медицину, котру закінчив з відзначенням в 1990 році. Тепер відбуває практику в шпиталях Баффало в галузі загальної хірургії. Під час студій займався також науковою діяльністю.

Активний в студентській громаді і Пласті, продовжує працювати над собою і для української громади, становить велике доповнення до Відділу УЛТПА в Баффало.

Відмінний учень, примірний син, уважний і терпеливий слухач — це характеристика молодого лікаря Михайла Самотовки.

Ґратулюємо батькам Ларисі і Мирославові Самотовкам за вдячного сина, а Михайлові зичимо багато успіхів на трудовій і захоплюючій дорозі.

О. Праван

Асамблея УММАН

Оттава (ОУПС). — Тут у приміщенні Українського Народного Дому в присутності коло 25 осіб 30-го серпня відбулася річна Асамблея УММАН, що стояла під знаком докорінних змін в Україні: проголошення української самостійности, ліквідації Комуністичної партії та її режиму в дотеперішньому СССР та виглядів на реорганізацію української науки, в тому й на відновлення зліквідованої в 1920 році большевиками Києво-Могилянської Академії в столиці України.

Асамблею УММАН відкрив, вітаючи присутніх, а зокрема гостя з України проф. Ярослава Дзиру з Києва, член Президії УММАН д-р Михайло Боровик.

Перший доповідач проф. Яр. Рудницький нав'язав до нових подій в Україні, підкреслив потребу наладнати наукові контакти з інтелектуальною елітою на Батьківщині, передусім із тими, що не корилися комуністичній владі „во время люте" й високо несли прапор незалежної української науки на Батьківщині. До таких безстрашних борців належав і належить новойменований дійсний член УММАН проф. Ярослав Дзира з Києва, викладач вечірньої школи ч. 51 у столиці України, автор наукових праць з історії та літературознавства, член редколеґії „Літературної України", УІТ та інших наукових установ.

Оцінюючи його науково-організаційні здібності, президія УММАН — крім членства в Академії — призначила його зв'язковим із київськими вченими, які змагають до відновлення Києво-Могилянської Академії.

Це, зокрема, важливе в обличчі 1992 року, коли ввесь український науковий світ відзначатиме 360-ліття цієї найстаршої української святині науки.

Запрошений до слова акад. Дзира висловив на вступі своє признання українській діяспорі за плекання й розвиток вільної непідфальшованої науки, при чому він окремо підкреслив свою ролю в цьому таких учених як проф. Яр. Рудницький, що не тільки надолужували втрати й недоліки вітчизняної науки в Україні, але вміло й успішно репрезентували її в міжнародному полі, на наукових з'їздах, світових конґресах тощо. Власне такої праці не могли виконувати в той час учені в Україні через жорстокий режим Комуністичної партії, що неодному з учених „зламала хребет" і примушувала до невдячної праці наукових підголосків Москви.

Для ілюстрації сказаного доповідач навів свої власні досвіди, чи то з виданням „Літопису Самовидця" чи інших праць, а там і позбавлення наукового становища й особисті репресії, коли він протиставився „власть імущим". Тут доповідач яскравими кольорами змалював становище України під совєтсько-московським режимом і на тлі загальному подавав деталі з особистого життя. Нічого дивного, що його доповідь викликала жваву дискусію та ряд запитів, на які він давав вичерпні відповіді. Деякі з присутніх, наприклад, інж. З. Янківський та інші, висловили велике признання доповідачеві, а голова зборів д-р Боровик склав йому подяку від Президії УММАН за його цікаву доповідь.

Згідно з традицією присвоювати звання „поета чи лавреата" УММАН, цьогорічним лавреатом Академії іменовано д-ра Святомира Фостуна, видатного українського письменника-повістяра й заслуженого довголітнього редактора „Української Думки" в Лондоні. З уваги на неприсутність лавреата на Асамблеї УММАН-1991 року вирішено передати йому грамоту при найближчій нагоді в Англії. Черговим „ювілейним" кандидатом на 1992 рік намічено д-ра В. Ящуна з ЗСА.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 13-го ЖОВТНЯ 1991 р.

Рочестер, Н. Й. Квартальні збори Б-ва св. Йосафата 217-го Відд. о год. 1-ій по пол. в школі св. Йосафата. Проситься про численну участь. — К. Марголич.

Українські...

(Закінчення зі стор. 1)

Головними промовцями з'їзду були пастори — Анатолій Мошківський, який недавно прибув із Житомира, Олександер Калінін із великої баптистської церкви Києва, Олекса Гарбузюк який з'ясував доктрину „Місії спасіння душ", і Володимир Домашовець, який у завершенні викладів показав „Користь від місії". Всі промовці з'їзду закликали делеґатів і гостей триматися міцно віри в Бога, палати місійним духом, не забувати Ураїни та свого рідного народу, який отримав волю і незалежність.

Група учасників з'їзду *(фото: Я. Кулинич)*